

Velice dlouhé schody

Jaroslav
Velinský

Případ
bezděčného
detektiva
Oty Finka

Velice dlouhé schody

Knihy Jaroslava Velinského
v nakladatelství MYSTERY PRESS

Ota Fink

Strašidlo minulosti
Velice dlouhé schody

Augustin Veliký & spol.

Spravedlivá pistole
Mys Mrtvého muže
Hra na smrt
Mrtvý z Olivetské hory
Krvavá fontána
Malý zelený slon
(v souboru **Případy Augustina Velikého & spol.**)

Připravujeme

Volání odnikud
Cesta pro vraha

**Případ
bezděčného
detektiva
Oty Finka**

**Velice
dlouhé
schody**

**Jaroslav
Velinský**

**Mystery Press
2023**

Všechny osoby románu jsou vymyšlené a za jejich jednání autor neodpovídá. Právě tak i místa, kde se děj odehrává, a rekvizity v ději nepostradatelné jsou jen stylizovanými obrazy míst a věcí skutečných.

Tato kniha ani žádná její část nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Jaroslav Velinský – heirs, 2003/2009

Cover Illustration © Jaromír 99, 2023

Book Design © Veronika Kopečková, 2023

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2023

ISBN 978-80-7588-505-0 (pdf)

**Panu Františku Peterkovi
jako malý příspěvek
k úplnému uzdravení**

1

Před tejdnem jsem se vrátil z vojenskýho cvičení.

Byl jsem otrávenej jak šváb, zkoumal jsem roztodivný záhyby vlastní duše a bylo mi naprosto jedno, jestli je ta ženská kus, nebo není. Ostatní chlapi v soustružně zřejmě na svý duše kašlali zvejška a zdálo se, že je i s mistrem Mrákotou upíšou tý Konvický, co nastoupila v mistrovně za soudružku Čírkovou, provdanou Homolovou, která šla minulej tejden na mateřskou.

Když toho červnovýho pondělního dopoledne odhoukali svačtinu, Konvická seděla v Mrákotový zasklený boudě teprv tři hodiny. Všechno, co mělo v soustružně nohy, šlo za tu dobu třikrát do výdejn, dvakrát na záchod a aspoň jednou do brusírny, kam se musí kolem mistrovny doleva nebo doprava, a protřelej světák Fanda Kelnér, z nás vyučenejch služebně nejstarší, dokonce měl nutný jednání přímo u mistra.

O svačině se všichni se svejma jogurtama, houskama, hrnkama s gulášovejma polívkama a partyzánkama nastěhovali k mašině vzdělance Letenskýho a vedli tam řeči, protože Letenský prej měl Konvickou znát, aspoň se o tom v dílně šušovalo už minulej tejden – a to ještě nikdo nevěděl, jak ta nová ženská vypadá.

„Každá ženská holt ňák vypadá,“ řekl jsem Oldovi Nývltovi, kterej točil na vedlejší mašině litinu a měl od ní úžasně černej čumák kromě bílejch brejlí. „Není o nic hezčí než tvoje Anča, blboune.“

„Proto jsem taky nešel na tu desítiminutovku k Letenskýmu,“ na to Olda. „Ale stejně, vole.“

Pošilhával k mistrovně a svačil přitom dva krajíce chleba, mezi kterejma měl tlustej plátek domácí sekaný. Přikusoval k tomu časný rajský jablíčko od Nývltů ze skleníku; jak z toho rajčete tekla šťáva, dělalo mu to klikatý bledý cestičky na černý bradě.

Oženil se loni na podzim a nový desetiletí zahájil tím, že se stal oteckem holčičích dvojčat Aničky a Olinky. Mladá paní Nývltová byla taková růžovoučká cukrová panenka, jako by ji zrovna přivezli šestikoňskou ekvipáží z Versajles, a kvůli dvojčatům musela nechat studování na střední ekonomický škole.

Zato Konvícká nebyla ani trochu panenka, natožpak cukrová; byla to vysoká nohatá blondýna opálená dohněda a mezi těma napudrovanejma kašpárkama ve Versajles by se vyjímala asi jako Dejah Thoris, princezna z Marsu.

„Vole, ta nám tady zvedne morálku,“ zahuhňal Olda s chlebem v hubě. „Takováhle ženská je sem do dílny, vole, hotová destrukce, vole.“

„Co holky?“ já na to.

„Který?“

„Tvoje, ty máku.“

„Jo tak... no, fajn. To víš, sem tam to... a tak.“

Udělal jsem „hm“ a loknul si mlíka.

Olda vycucával další rajče a čučel na mistrovnu. Já ne. K ženskem jsem právě zaujal vyhraněný stanovisko. V neděli jsem vyrazil na Barrandov za jistou známou cukrářkou, kterou jsem skrz to cvičení tři neděle neviděl, a načapal jsem tam chlápka s knírkem, jak se úslužně hemží v krámě za pultem. Jitka mě sice usadila ke stolecčku

a přinesla mi kafe s větrníkem, ale jak se ke mně nakláněla, zašeptala: „Ty, Oto, on je fajn, a ještě k tomu od fochu. A ty by sis mě stejně nevzal.“

Sněd jsem větrník, vypil kafe, šel to zaplatit k pultu a kníratýmu cukráři jsem přitom řekl: „Bud' na ni hodnej, nebo dostaneš do držky.“

No dobrá, moh jsem si za to sám. A za toho zatracenýho Kasidáka nejspíš taky. Trampskou kámošku House jsem přehlížel už pár let, ačkoli mi jednou zachránila život, když sejmula šutrákem z praku pistolníka, kterej mi zrovna mířil na pupek, zatímco já byl strachy tuhej.

Dostala od něj přitom pecku do stehna, ale jizvu tam prej má docela nepatrnou, což je známo akorát z doslechu, jelikož holka House svoje čundrácký roury na veřejnosti zásadně neodkládala ani před tím, než tu pecku koupila. Moh jsem se s ní vidět třeba jednou za půl roku, a stejně jsem pořád byl její jedinej milovanéj Biggles; tím pádem jsem si na to zvyk a teď mi nešlo na rozum, co mi řekl minulej tejden Olda – že prej House sbalil nějakej Kasidy z party, co si říkala Argusova legie a občas se objevila na slezině U Dvou stehen. Byli to kovbojíčkové, ale protože jim to zpívalo a kromě dvou kytar s sebou tahali i mandolínu, jakžtakž je na slezině snášel i Džimák z Jukónu, jinak náramně háklivej i na Oldovo věčný *vole*. A kterej že to je, ten Kasidák, tážu se. Ten s tím, *vole*, džipsónem.

Pokud jsem si pamatoval, byl to blondáček s patkou, která mu padala přes oko, s frňákem trochu moc nahoru a drzejma očima, na první pohled protivnej jak noc; ale zpívat uměl a na tu svou tma-vočervenou kytaru taky vyváděl náramný kousky.

Dalo by se říct, že jsem vybíral, až jsem přebral; jenže já to zkrátka viděl jinak – kdo na mým místě taky ne –, ale protože jsem se snažil bejt spravedlivej aspoň v mezích možností, šťoural jsem se v těch výše zmíněnejch záhybech vlastní duše a nějaká Konvická si pro mě za mě mohla trhnout nohou.

„Večír je slezina,“ vyrušil mě Olda Nývlt.

Moh jsem mu říct, že ke Dvoub stehnům na slezinu už v životě nepáchnu – aspoň dokud tam bude chodit House s Kasidákem? Že mě ta holka tajně a nezištně miluje, totiž věděl každej, ale o mém vztahu k ní nevěděl nikdo; hele – dokonce ani já ne.

„Asi nebudu mít čas,“ zahuhlal jsem ponuře. „V televizi je nákej biograf a naši chtěj, abych se s nima na to koukal.“

„Ty stárneš, vole.“

„A ty ne?“

Olda mi hodil bubáka od rajského pod mašinu.

„No jo, vole. Tak zas na to.“

Ani jsem si nevšim, že houkali.

2

Než byly dvě, vystřídali se u mě postupně: seřizovač Pepík Vrba, Růža Brandejsová, frézař Kukačka, Fanda Kelner, šponař Šůla a nakonec Radmilka od vrtaček. Kdo neví, jak to ve fabrice chodí, moh by si myslet, že jsme toho za šichtu moc nenadělali, ale to by se teda mejlil; to courání sem a tam k týhle práci patří, protože kdyby člověk celejch osm hodin čuměl do mašiny jak uhranutej, moh by ho tenhle takzvanej stereotyp nakonec přesvědčit, že to, co se před ním točí, se vlastně vůbec netočí, až by tam jednou klidně strčil ruku, a to, co by vytáh, už by třeba ani na ruku nevypadalo. Takže to chce chvilka-ma zajít do brusírny, do výdejny, a když není proč, tak k některý jiný mašině, a hodit obvyklý *jak to de* a vyslechnout si stejně obvyklý *stojí to za...* Nebudu sprostěj, nemám zrovna proč.

Jenomže oni za mnou všichni chodili proto, že od mý mašiny bylo nejlíp vidět do mistrovny.

Pepík Vrba byl zadumanej a bručel víc než jindy.

„Tak co, jak to de, Oto?“

„Furt stejně,“ já na to. „Proč?“

„Ále... Stránskej povídal, že maj na kontrole najednou ňák moc vaček hodně do mínusu.“

„Jo? A co? Zmeřary to nejsou.“

„Jasně že nejsou. Akorát že dole Evžen s Vítovcovou skoro nebudou mít co brousit.“

„Vadí to, že jim šetřím šajby...? Ať se na to mrknou nahoře a daj tam menší toleranci.“

„Menší? To tak akorát. Kdyby to po tobě jednou dělal nějaký blbec...“

„Rád bych viděl blbce, kterej by to dělal.“

„No jo, dobrý...“ Koukám, že je nějak vedle a kapánek jako by nevěděl, co mluví. „Ty, Oto,“ najednou sebou cuknul, „hele, ta Konvická –“

„Která to je?“ já na to. „Jaká Konvická?“

„No nic,“ zabručel. „Jenom mě tak napadlo...“

Odpliv si do špón ve vaně a najednou na mě vybař: „Ty nevíš, která to je?! To povídej koňovi. Vidíš tady na ni nejlíp. Moc bych se divil, kdyby sis jí nevšim.“

S tím, že nebudu sprostěj, jsem si to rozmyslel.

Zastavil jsem mašinu a povídám Vrbovi: „Nejste všichni nějak pošahaný, doprdele? Co s ní má sakra bejt? Dělá tady za Homolovou, ne?“

„Její starej,“ na to Vrba, „je ten reprezentant.“

„Ten Konvickej z Rudý hvězdy? Já myslel, že je to náhoda. A proč teda jeho panička dělá tady? Copak tihle chlápci, co kopou za národák, nemaj o hodně lepší prachy než my?“

„Ty nevíš, že se zdejch?“

„Konvickej? A kam jako?“

„Vím já, moučko? Nejspíš někam, kde mu to posype. Víš, kolik berou fotbalisti třeba v Západním Německu, ve Španělsku nebo v Itálii?“

„Ne. Ty jo?“

Vrba mávl rukou a podrbal se za krkem.

„Josef,“ řekl jsem, „může mi bejt ukradenej, i kdyby čtál za Real Madrid. Chceš říct, že zdrh a paničku tady nechal? No bůže. Mně je to putýnka.“

Vrba se vždycky snaží dobabrat k nějakýmu výsledku, když se vedou řeči. Takže mi přišlo kapánek divný, že si odpliv do špón ještě jednou, něco zabručel a odpochoval k automatům na druhý straně dílny. Když míjel mistrovnu, krátce se tam podíval a Konvická na něj hodila zuby. Vrba šel dál.

Předsedkyně fabriční skupiny ČSM Růžena Brandejsová se na mě ohlídlá od svý liberty. Dělal jsem, že to nevidím. Zastavila mašinu a šla ke mně. Pořád jsem si jí nevšímal, dokud se neopřela o zadní kryt mý baťovky a neřekla: „Hele, ty, Oto... co ti chtěl Vrba?“

„Ahoj, Růžo,“ já na to, „ještě jsem tě dneska ani nepozdravil.“

„Už jsem si zvykla,“ odsekla. „Tak co chtěl?“

„Povídal, že to nemám dělat tolik do mínusu.“

„Jo...?! A jak to souvisí s tou –“ ukázala nenápadně palcem. Byl to takovej ušmudlanej paleček, až ho člověku přišlo líto.

„Nijak,“ řekl jsem. „Co všichni blbnete?“

„Oto, já ti ani nevím,“ na to Růža. „Já neblbnu. Co je mi po ní. Akorát mám najednou divnej pocit.“

„Ten já mám furt. Takový to, jak se člověku zdá, že se ocit někde, kde nemá bejt. Zrovna dneska si říkám, kde bych teď byl, kdybych se místo soustružníkem vyučil něčím jiným. Pek bych třeba housky. Možná bych to měl lehčí, tam nějaká setinka nehraje roli a nikdo ti za zadkem nepočítá kmíny.“

Zrudla, pohodila copem a vrátila se k mašině.

Asi půlhodinku jsem měl pokoj a dělal.

Pak se za rohem vynořil Kukačka, nes dvě nabroušený frézy, a místo aby šel dál, zahrnul ke mně. Kámoši se z nás nikdy nestali, bejval to šilenej absentér a průserář, a náš vzájemnej vztah se nezměnil, ani když se aspoň do jistý míry změnil on. Sekal dobrotu, jelikož

nechtěl přijít o svůj harmonikářskej post ve svazáckým pěveckým a recitačním souboru Radost, kterým se ve fabrice kvůli převážně ženskýmu obsazení říkalo Vrána.

Mezi holkama se Kukačka náramně cejtil, a že na ty dudy po dědečkovi válel jak Štraus, se mu vzít nedalo.

Zato chlapi si z něj spíš dělali srandu.

„Hele, kámo,“ povídá a žd'uchne mi přitom do ramene, „máš tady bezvadnou vyhlídku.“

„Ty vole,“ já na to, „málem jsem to nakop. Co do mě strkáš, blboune?“

„No jo, sory, sory,“ ševelil mi do ucha, „hele, je ona vdova, nebo co vlastně, když se ten její starej zdejchnul a nikdo o něm neví?“

Zase jsem byl sprostej. Kukačka nasadil ksicht, kterej považoval za srandovní, a udělal čelem vzad.

Jak pochodoval kolem mistrovny, hodil vlevo hled', zasalutoval a šel pořadovým krokem. Konvická za oknem si přikryla pusu a vyprskla.

Vůbec se nechovala jako ženská, který zdrh manžel.

Napadlo mě, že jsou to všecko drby, žádnej manžel jí nezdrh a vůbec, vlezte mi někam. Práci za mě neuděláte. A hele, už kluše další.

„Co ty na to?“ povídá Fanda Kelner. „Je to kus.“

Opřel se o zadní kryt jako předtím Růžena a zapaloval si cigáro. „Dost divný, že od ní utek... Ale třeba měla moc velký nároky. Kdepak se asi opalovala? Řek bych, že někde na *frajkérpr*.“

„Co to jako má bejt?“

„Nudistická pláž. Maj to v endээр a tak. Lidi se tam opalujou nahý.“

„A proč si myslíš, že –“

„Byl jsem v mistrovně a nakouk jí do výstřihu.“

„Že tě nechala.“

„Nenechala,“ zahejbal fouskem. „Donutila.“ Naklonil se ke mně. „Hele... já bych řek, že je to taková lepší dorota. Proto se na ni ten její klidně vybod. Jinde mu ty jeho křivý haksny líp zaplatěj a splaší si tam jinou.“

„Třeba to jsou všechno drby.“

„Letenskej ji zná.“

„A on říkal, že její starej zdrh?“

„Je to džentlas. Neříkal nic, ale taky to nepopřel.“

„Kde se to teda vzalo, Fanouši?“

„Já ti ani nevím. Snad z osobního.“

„A je nám něco po tom?“

Fanda pokrčil ramenama. „Jasně... asi nic. Ale stála by za to, ne?“

Hodil mi vajgla do vany, přimhouřil oko a vrátil se ke své mašině. Teď už zbejval jen šponař Šůla, hezounek, a přitom blbeček, kterej tak tak dodělal devátou třídu. Ženský od vrtaček mu říkaly *Mazel* a nedaly na něj dopustit. Vybíral špóny u Růženy, dělal na ni svý držtičky, o kterejch si nejspíš myslel, že jsou neodolatelný, a když to nezabralo, dostrkal kolečko ke mně, sundal z mašiny plech, opřel ho o zed' pod oknem a zarazil vidle do špón. „Ty, hele,“ povídá a zůstal opřenej o násadu, „vsad' se, že tu novou sbalím.“

„Didohajzlu,“ já na to.

„No no,“ udělal na mě. „Seš nákej vostrej, Galdýno.“

„Vykydej ten sajrajt a padej,“ řekl jsem. „Jestli nevypadneš od mý mašiny do dvou minut, sbalím já tebe. Do takhle mrňavý ruličky.“

Zatvářil se uraženě, vytáh vidle, hodil je na kolečko a jel pryč.

„Koukej tam vrátit ten plech,“ houknul jsem za ním.

„To bych do dvou minut nestih,“ zaječel a prchal.

„Prosím tě, Oto,“ řekla mi vzápětí Růžena, „co je to s tebou, že se najednou takhle vytahuješ na pomocnýho dělníka?!“

Dělal jsem, že to neslyším, zastavil jsem mašinu a šel nasadit zpátky ten pitomej kryt. Načež se ke mně přišourala Radmilka, blondýnka bujnějších tvarů s nosečkem, jakýmu se říká pikantní. Chlapi si o ní povídali, že je náramně dobrosrdečná a nedělá s tím žádný štráchy, ale podle mého názoru to byly jenom svalový řeči. Nesla si z brusírny nabroušený vrtáky a s tím svým šelmovským úsměvem s dolíčkama na patřičnejch místech řekla: „Hele, Otáku... ženský u vrtaček tajně hlasovaly, kdo tu Konvicou sbalí. A víš, kdo vyhrál? Ty. Já ti taky dala hlas, abys věděl.“

Vylez jsem si na bednu a na celou dílnu zahulákal:

„Jsem orangután, pralesa pán!“

Načež jsem si zamlátil pěstma do prsou.

„Uá, uá,“ rozeřvala se soustružna.

„Já jsem ti ten hlas dala,“ pokřikovala na mě nahoru Radmilka, „protože s tebou je sranda! A na to ty sbalíš každou!“

Slez jsem z bedny a povídám: „Akorát tebe ne, co?“

„Víš, Oto,“ na to Radmilka, „kdybys takhle přišel, že si mě ve-meš, tak bych asi kejvla. Já si totiž myslím, že seš férovej, a to je tady málokdo. Jenom kvůli tý srandě... pfff! Těch by bylo.“

„Jsou tady jiný a taky férový,“ řekl jsem.

„No jo... jenže jsou starý.“

Byla to hodná holka a měla pravdu.

Jednou z ní bude tlustá panička se čtyřma dětma a manžel jí bude zahýbat s mladšíma a hubenějšíma.

Pak už nepřišel nikdo, ale taky už pomalu byly dvě.

3

Šel jsem nahoru na oběd; v pátek jsem si dal orazítkovat hrachovou kaši s párkem a teď jsem měl chuť na semlbábu. Ženský v jídelně razítkovaly halabala, čísílka byly dost rozmazaný, tak jsem to svoje rozmazal ještě víc a inkoustovkou udělal z dvojky trojku.

Schválně jsem se nemyl, abych byl po obědě, než se v jídelně sejdou báby od vrtaček. Polívku jsem si nedal, byla zapražena kmínová s vejcem, kterou já nerad. Užiju si tý přeslazený semlbáby a budu přitom koukat z okna do dále a vzpomínat na Jituš Hynkovou, jak mě krmila mandlovejma košíčkama. Nebo na holku House, která mě sice nekrmila ničím, ale vždycky byla připravená za mě padnout na bojišti – dokud, kde se vzal, tu se vzal, nepřišel ten pravej.

Když jsem se otočil do jídelny, koukám, že chlapi ze soustružny se nemyli stejně jako já, jenže ne proto, aby u oběda vzpomínali na ztracený lásky, ale aby mohli pojíst ve společnosti Konvický. Dědala od sedmi do tří, takže tady vůbec neměla bejt, ale mistr ji nejspíš pustil pro její krásný modrý oči. Seděla v čele dlouhýho stolu, taky nad semlbábou, a ostatní okolo se svejma hrachovejma kašema s párkem a sekanejma svíčkovéjma, dnes na jídelníčku jako číslo

jedna. Zrovna něco řekla a všichni chlapi včetně ženáčů na ni zírali psovskejma očima. Hm, hm, ach, ty jsi úžasná.

Krucifix!

Fanda na mě kejvnul; kdybych si šel sednout jinam, vypadal bych jako blbec. Soustružnická elita si odjakživa sedala k tomuhle stolu pod pódiem, kde každou středu odpoledne zkoušela fabriční taneční kapela. Mistr sem na obědy nechodil a soudružka Homolová taky ne, takže šéfstvo tu žádný vysezený fleky nemělo. Snad si tam Konvická sedla jen kvůli Letenskýmu, se kterým se měla znát.

Ale co, nic mi do ní není, a jí do mě taky ne.

Místo k sezení zbylo jen na užší straně stolu, zrovna naproti Konvický, vlevo jsem měl Pepíka Vrbu a napravo Šůlu. Vedle ní seděl z jedny strany Fanda Kelner a z druhý Letenský. Samozřejmě tam bylo i dalších pár maniků, Olda Nývlt, řeholník Vañas a Kukačka – a kupodivu taky Jírka Burešů, Šebek a Kasal z odpolední směny; už dávno měli bejt dole a dělat.

Sotva jsem dloubnul vidličkou do semlbáby, nějakěj sportovně laděnej ženskej hlas ve střední poloze odněkud povídá: „Dobrou chuť, pane Fink.“

U tohohle stolu se už dávno zdvořilostma neplejtvalo. Když tady byl Letenský novej, pokoušel se nás polepšit v duchu nějakýho Gůta s Jarkovským. Bylo to marný. Bejvalej řeholník Vañas zase zpočátku prosil pánaboha, aby nám požehnal těchto darů (na který nám přispívalo ROH), ale nakonec se taky radši omezil na kradmej pohled ke stropu. Jedině Fanouš Kelner občas nějakou tu *dobrou chuť* utrousil, ale spíš na adresu ženský, kterou hodlal sbalit.

S hrůzou jsem si pomyslel, jestli ta nádhera naproti náhodou *nehodlá sbalit mě*.

„Děkuju,“ povídám. „Nápodobně.“

Letenský navázal přetrženou nit: „Netvrdím, že Wallace je literatura. Prostě se občas rád posadím do křesla a nechám se unášet

jeho vymyšleným světem. Jen si vezměte tu jeho Afriku; Sanders je z dnešního hlediska představitel koloniální moci, jejíž zájmy prosazuje násilím na domorodcích, a Bosambo je kolaborant. Jenomže to bychom museli vyřadit z knihoven kdeco.“

Podle toho Sanderse a Bosamba jsem usoudil, že chlápek, kterého Letenský vyslovoval jako *Uoles*, má zřejmě být jistě anglický spisovatel, mně známější jako Edgar Wallace. Ale proč se o něm vedou řeči zrovna u oběda, bylo kapánek nad můj chápání. Většinou se tu nadávalo na přesolený polívky a tvrdý normy.

„I když,“ pokračoval Letenský, „kdyby se to bývalo po vítězství naší dělnické třídy nevyřazovalo ze všech veřejných knihoven jako při autodafé, prostý čtenář by to nikde nesehnal – leda v těch knihovnách. A ty onen prostý čtenář vesměs nenavštěvuje.“

„To máte pravdu,“ na to Konvícká. Vypadala, jako když ví, co je to *autodafé*. Zato vítězství dělnické třídy se jí určitě netýkalo ani vzdáleně.

„No jo, je to tak,“ přidal se Fanda Kelner. „I když to dneska už není tak horký. Třeba se to zase začne vydávat.“

„Snad, pane Kelnere,“ pokyvoval Letenský. „Ale to už nebude mít tu patinu.“

„Hele, ty, Vaňas,“ ozval se Kukačka, „možná že vám vydaj i bibli.“

„Písmo svaté,“ řekl totálně nasazený řeholník, „je literatura nadčasová, synu. I přes dočasná protivenství lidská bude vycházet v dalších a dalších vydáních až do skonání světa. Každému má co říct.“

„Kromě Kukačky,“ řekl Vrba.

„Já mám doma bibli po babičce,“ řekla Konvícká. „Jenže ono je to samý ajta a medle a čtyřmecítma. Ten *Uoles* se přece jenom čte líp, pane Vaňas, i když je to taky pěkně starý.“

Mnich se jenom podíval ke stropu a něco zadrmolil.

„Všechny staré knížky mají svůj půvab,“ řekl Letenský. „To, co vycházelo u Šeby, v Melantrichu, v nakladatelství Zmatlík a Palička... nebo i vkládané romány v některých týdenících; například v Ahoji takhle vyšla řada autorů, kteří se později prosadili... třeba Berkeley; ten se nakonec stal předsedou londýnského Klubu autorů detektivních románů.“

Samozřejmě to vyslovil jako *Bérkly* a ještě tam namísto poctivého er nacpal anglickej pazvuk. Vzpomněl jsem si, jak kdysi Němci utnuli Hlasák, kde zrovna vycházelo *Tajemství polárního moře*, a já se nikdy nedověděl, jaký tajemství to vlastně bylo. Jednou jsem taky našel mezi tátovějma knížkama pár složek *Tajemného tanku*, hlasatelského románu o děsným stroji, kterej se zavrtával do země; jeho posádka se zespona provrtala do Anglický banky a čajzla tam zlatej poklad Velký Británie. Byly toho zlata metráky a já se taky nedověděl, jak to bylo dál; táta si ani nevzpomněl, jak se mu těch pár složek mezi knížky dostalo.

„Nebo takovej *Tajemnej tank* v Hlasateli,“ řekl jsem.

„No jak by ne...,“ na to Letenský. „Zločinný hrabě Fhurgo a jeho geniální zeměryj Terribor. Ono to sice je tak trochu pro děti, ale napínavé to je náramně.“

„Hodně čtete, pane Fink?“ zeptala se Konvická.

Doprčic, že jsem radši nešel domů bez oběda! Musel jsem se na ni podívat, když už na mě promluvila. Jo, byla kousek, ó já. Blondatý vlasy měla vzadu stažený do koňskýho ohonu, takže se jí viditelně rýsovaly lícní kosti, možná trochu tatarský, maďarský, prostě tam odněkud dovezený. Oči měla průhledně modrý, a protože byla dohněda opálená, vypadaly ještě bledší. Nad rovným jemným nosem se jí rýsovalo tmavý obočí a pusu nad kulatou bradou měla širokou a pevnou. A jelikož na sobě neměla šedivej plášť, v tenounký bílý blůzičce předváděla pěkný kulatý ramínka a vepředu byla taky zatraceně akorát.

„Jo, hodně čtu,“ řekl jsem.

„Ota je náramně sečtělej,“ ozval se Kukačka. „Když byl v lochu, měl na čtení móře času. Prej tam přelouskal celou vězeňskou knihovnu.“

„Ach ne,“ na to Konvická. „To jsem nevěděla.“

„Tak už to víte,“ řekl jsem. „Jsem propuštěnej mukl, soudružno. Jo – a odkud vlastně znáte můj jméno? Copak nejste jedna z těch učitelek z Nový školy, který sem choděj na obědy?!“

Rozpačitě se zasmála. „Já jsem tady nastoupila za tu paní, co šla na mateřskou. Sedím v kanceláři u soudruha Mrákoty.“

„Tak vidíte, a já si vás celej den nevším.“

„To je mi líto.“

„No – hlavně že jste si všimla vy mě, že jo?“ dorazil jsem jí. „Tak se mějte.“

Protože jsem během tý uhozený diskuse zlikvidoval semlbábu, sebral jsem talíř, odnes ho k přepážce, kejv na starou Krajcmanku za okýnkem a mezi bábama od vrtaček, který se začaly trousit do jídelny a vrhaly na mě potutelný pohledy, jsem hrdě odkráčel směr umejvárna.

Chvíli po mně tam přišli i ostatní.

4

Oblíkal jsem se a Josef Vrba se u vedlejší skříňky svlíkal z montérek. „Ty seš vůl, Oto,“ povídá mi. „Co proti ní máš?“

„Proti komu?“

„Nedělej, že nevíš, o kom mluvím.“

„No jo, ta Konvická. Jsou na to předpisy, jak se k ní mám chovat?“

„Aspoň bys moh bejt slušnej.“

„Nic sprostýho jsem jí neřek.“

Vrba se svlíknul do svejch dynamovek a černou rukou se drbal na chlupatým břiše. „Já jí řek, jak to bylo s tím tvým kriminálem,“ zabručel a druhou rukou hráb nahoru do skříňky pro hrst mytíva. „Nemusí si myslet, že jsi opravdu bejvalej trestanec.“

„Jenže já jsem,“ řekl jsem skrz tričko, který jsem si zrovna natahoval přes hlavu. „Hele, Josef – jsme kámoši a mockrát jsi mi všelijak píchnul. Ale tohle od tebe nepotřebuju. Co si o mně Konvická myslí, je mi volný. A kdyby to bylo zapotřebí, řeknu jí to sám.“

Můj kriminál byl spíš pro srandu. Slabejch osm metrů za amatérský detektivní aktivity, skrz který si odnes kudlu v zádech jeden chlápek, když si ho někdo splet se mnou, protože jsme měli stejný montgomeráky.

„No jo, tak jo,“ povídá Vrba. „Ona za to nemůže.“

„Já taky ne.“

Na to už Vrba neřek nic, hodil si přes rameno ručník a v sešla-panejch teniskách odpajdal do umejvárný.

Slyšel jsem, jak se na druhý straně skříněk vykecávají Šůla s Kukačkou. „Zejtra po ní tvrdě vyjedu,“ hlásal Šůla. „Marion, mám dva lístky do kind’asu.“

„Ona se jmenuje Marion?“ zeptal se Kukačka.

„Třeba ne, ale mně to k ní sedí.“

„Prej hraje tenis,“ na to Kukačka.

„No a co?“

„Kdyby ti jednu flákla, blboune. Má pravačku vymakanou od servisu.“

„To bysme ještě viděli. Vsadíš se?“

„Že s tebou vyrazí do bijáku?“

„Jasně.“

„To jako zejtra, jo?“

„Třeba ne zrovna zejtra, ale do konce tejdna určitě.“

„Tak o co?“

„Kilo o záloze.“

„Týýý – to ji radši sbalím sám.“

„No jo, ty určitě. Až jí zavrzáš na garmošku *Večery pod Moskvou*, padne rovnou na záda a udělá špagát.“

Zařehnili se a nejspíš odkráčeli do umejvárný.

Naštvalo mě, že mě jejich řeči naštvaly. Olda Nývlt měl pravdu s tou destrukcí. Konvická obrátila soustružnu naruby. Dokonce i jistýho Otu Finka, známýho nepřítele ženskejch, donutila, aby o ní přemejšlel.

Na druhým konci uličky se svlíkal Letenský. „Hele, pane Letenský,“ povídám, „vy ten *Tajemnej tank* máte?“

„Sbíráám to,“ na to Letenský. „Jasně že ho mám.“

„Já ho nemám celej. Nemoh byste mi ho půjčit?“

„Je mi líto. Držím se známého rčení, že když něco nechceš mít, tak to půjč. Říkala to má babička a bohdá je to vzácná lidová moudrost. Ne že bych vám, pane Finku, nevěřil. Ale výjimky nedělám.“

„Aha. No jo, tak nic.“

„Můžu pro vás učinit jediné,“ řekl ten vzdělanec, „a sice to, že vás pozvu na návštěvu. Zasednete do ušáku a v tichém ševelu stromů z okolních zahrad se můžete oddat dobrodružným vidinám. Jste snílek. Já osobně se divím, že toužíte po obludném zeměryji zcela vymyšleného hraběte Fhurga, jelikož některé příběhy z vašeho vlastního pohnutého životaběhu, o nichž jsem tu a tam cosi zaslechl, jeví se mi mnohem dramatičtější.“

„Ono se toho moc nakecá,“ já na to. „Takže by vám nevadilo, kdybych si to k vám přišel přečíst?“

„Samozřejmě že ne.“

„Třeba hned dneska odpoledne?“

„Je pondělí... jo, může být.“

„Kde bydlíte?“

„Na Dlouhých schodech. Ale nejlepší bude, když pojedete rovnou se mnou. Asi byste to těžko hledal.“

„Já bych teda nerad rušil.“

„Prosím vás... ostatně každý sběratel se rád pochlubí vybranými exponáty.“

„Máte jich hodně?“

„Tisíc osm set čtyřicet,“ na to Letenský. „Možná jich vbrzku bude víc, neboť zítra odpoledne hodlám navštívit jednoho pokoutního antikváře.“

5

Bylo to někde na rozhraní Vinohrad, Vršovic a Nuslí, ale přísahat bych na to nemoh a ani nechtěl; pokud se mě týče, nikdy dřív jsem tam nebyl. Ty schody vedly zhruba z jihovýchodu na severozápad a baráky byly jenom po jedné straně; na protější stála tlustá, kamenná a poměrně nízká zídka, o kterou jste se mohli opřít loktama a přes střechy nižších domů pod schodama zadumaně pohlížet na panoráma s michelským plynojemem a vršovickým nádražím. Baráky byly většinou třípatrové a tam, kde byl kopec až moc příkřej, mezi nimi byly mezery, ve kterých za prastarejma železnejma plotama, už tisíckrát natřenejma olejovou barvou, co na nich slepila ozdobný parádičky do nevzhlednejch bambulí, rostlo stoletý křoví a semo tamo nějaká ta zelenina, v bezpečí před každým tvorem, kterej neměl nohy na jedné straně aspoň o polovičku kratší.

Cestou nahoru jsme potkali jedinýho chodce, ale náramně se sem hodil. Od podrážek dlouhatánskejch šífů k vršku klobouku kapánek staromódního vypadal skoro stejně dlouhej jako celý schodiště. Když nás míjel, jako naschvál se díval jinam, ale už z dálky mi včetně ksichtu připadal jako oživlej totém.

„Tak jsme tu,“ povídá Letenský před barákem s vyřezávanějma vratama. „Jdu napřed, jelikož trefím. Pozor na schody, je tam šero.“

Bydlel ve druhým poschodí. Byl tam chládek, jakej bejvá ve starějch domech; až mě zastudila košile, na zádech mírně zpocená šplháním do schodů. Vlez jsem za Letenským do tmavý předsíně, která byla cejtit starým prachem.

„Tuhle to mám.“ Otevřel dveře do nějakýho pokoje. Byly vysoký a nažloutlý, jako bejvaj kulečnickový koule, a měly mosaznou kliku.

Od dveří se táh šedomodrostříbrnej koberec; v prostředku stál kulatej stůl s těžkým řasnatým ubrusem a na něm porculánová mísa s pár jabkama. Vzadu mezi dvěma oknama s háčkovanejma záclonama až na podlahu bylo obrovitý čalouněný křeslo, vedle něj z jedný strany menší oválněj stoleček s dalším porculánem a z druhý vysoká stojací lampa s kroucenou černou nohou a pergamenovým stínidlem.

Okolo toho všeho stály zasklený knihovny a tam, kde zbyl kousek prázdný zdi, visely různý zarámovaný obrázky. Byly na nich eroplány, lodě a sem tam i nějakěj balón. „To jsou ilustrace z různých knížek, které jsem získal ve sběru,“ řekl Letenský. „Vesměs to byly pouhé fragmenty...“

„Šmarjápáno,“ já na to, „vy tady máte snad celýho Bigglese!“

„Jenom to, co vyšlo mezi válkami u Toužimského a Moravce. Není to zdaleka všechno, co o něm Johns napsal.“

„Co je tohle?“

„*Patnáctiletý letec* od Galopina. Vycházel sešitově u Vilímka.“

„Jeden můj kamarád pár takovejch žlutejch sešitů měl... on ten spisovatel napsal taky *Skautova dobrodružství na cestě kolem světa*, že jo?“

„To mám tuhle. A tady zase *Aeroplánem kolem světa*... Ty jeho tlustopisy jsou si nápadně podobné. Trošku jako *Vinnetou*.“

„Proč jako *Vinnetou*?“

„Je to vždycky takový řetěz. Cesta, zajetí, únik, další cesta, další zajetí... a tak dále. Jediný rozdíl je v dopravním prostředku těch papírových hrdinů. Zatímco v mayovkách se jezdí na čtvernožících všeho druhu, ti od Galopina mívají letadlo, které si zkonstruovali sami, a jeho motoru nejlíp rozumí mladý patnáctiletý učeň, jakési zázračné dítě. Proto ho mají s sebou. Avion je značně poruchový, jinak by se totiž nedostali na zem, kde vesměs padnou do zajetí, ať už bolševiků na Sibiři, blíže neurčených domorodců na nějakém ostrově, případně Číňanů v Saigonu. Tam sice Číňani nejsou, jenže Francouzi je tenkrát od Vietnamců nerozeznali.“

Nejsem žádnéj pitomec, ale takovýhle věci mě nikdy nenapadly. Stál jsem a držel si bradu v pěsti. Krucipísek, to abych se sem k Letenskýmu rovnou nastěhoval, bzučelo mi v hlavě.

„Tady je ten *Tajemný tank*.“ Podal mi malou knížku v červený vazbě. „Nedáte si k tomu kávu nebo něco?“

„Ale ne, dík...“

„Tak chroustejte aspoň jablka. Na ohryzky je ta miska na stolečku vedle křesla. Kdyby se zešeřilo, rozsviňte si lampu. Kdyby vás kniha přestala bavit, klidně si vytáhněte z knihovny jinou. Nebudu vás rušit, mám vedle práci.“

„Nechcete s tím píchnout?“

„To je vědecká práce, pane Finku. Píšu novou obhajobu *Rukopisů*.“

„Vy jste to – právník?“

Nebylo by divu, u nás ve fabrice dělali všelijaký lidi, který se mohli živit něčím jiným, co dovedli líp. Třeba Zikmund z plechárny, vyučenej kadeřník, nebo Vaňas, kterému zrušili klášter.

„Vy nevíte, co jsou to *Rukopisy*?“ povídá Letenský.

A že prej jde o Hanku a Lindu.

Já na to, že tyhle dvě holky teda neznám, ale pokud se tejká rukopisů, tak na to mám příručku *Grafologie*, takže například vím,

jakej je rozdíl mezi arkádou a girlandou a jak se podepisoval Valdštejn.

„V tom případě ovšem,“ řekl Letenský, „by bylo nejlépe, kdybych vám o tom uspořádal přednášku. Ale to byste se dneska ke čtení nedostal.“

Na to už jsem radši neodpověděl, popad jsem jabko, skácel se do ušáku a Letenský tiše odešel s melancholickým úsměvem.

No vidíte. Člověk s někým dělá kolik let osm hodin denně a neví o něm vůbec nic.

Zakous jsem se do jabka.

Dick Trant na vrcholku kopce zastavil motor a náhle zabrzdil. Jeho společník učinil totéž a oba hoši sedíce obkročmo na svých motocyklech napjatě naslouchali...

V náhlém tichu, jež následovalo po zmlknutí rachocení jejich výfuků, rozléhal se každý zvuk. Dick výstražně zvedl prst. „Je to pořád slyšet.“

Zapad jsem do knihy jak do rybníka. Jestli se odněkud zvenku nes tichej ševel stromů, neslyšel jsem ho. Bejval bych neslyšel, ani kdyby ty stromy káceli motorovou pilou. Já prostě rád čtu, co bych vám povídal. Těch sto devadesát stránek jsem zhltnul za dvě hodiny a vytáh jsem si z knihovny jednoho Bigglese, kterýho jsem v životě neviděl. Přitom jsem si vzpomněl na holku House. Pro ni jsem byl Biggles já.

A potom se zabouchne do nějakýho Kasidyho.

Načež jsem to pustil z hlavy a odletěl eroplánem do divnýho knížectví mezi Tureckem a Čínou, kde jsem měl pro jistýho staříčkýho vyslance vykonat pár hrdinskejch činů a zachránit krásnou kněžnu před intrikama zrádnýho generála Rolanda. Nevím, proč byla podobná Konvický.

Zrovna jsem to šil z Lewisova kulometu do černýho bombardáku, když někdo zazvonil; bejval bych to ani v tom rachotu neslyšel, jenže jsem zrovna obracel list.

„Á, dobrý den,“ slyšel jsem Letenskýho. „Pojďte dál, pane Štechr. To víte, že mám čas... pro vás vždycky.“

Už jsem se bál, že mám po čtení, ale Letenský si návštěvníka zavedl jinam. Hlasy ztichly a já pokračoval v palbě, dokud jsem nevyvobodil kněžnu tý prapodivný země a neodletěl zpátky do Anglie. Na to už jsem si musel rozsvítit, protože slunce zalezlo za kopec a v Letenskýho čítárně se zešeřilo.

Zakručelo mi v žaludku.

Neměl bych jeho pohostinnosti zneužívat, povídám si, ostatní knihy si holt nechám na příště a přinesu si s sebou svačinu.

Uklidil jsem knihy do knihovny. Načež jsem se vydal k těm dveřím zažloutlejím jako kulečnicková koule, zmáčknul kliku a vyšel do temný předsíně. Odněkud zleva jsem slyšel hlasy, tak jsem šel po zvuku a narazil na další dveře. Zaklepal jsem, pootevřel a zaševelil do škvíry: „Pardon, pane Letenský. Já už musím jít, pojdte si za mnou zamknout.“

Dveře se přede mnou otevřely.

Měl jsem je zabouchnout a horempádem vypadnout.

Jenže to by mi to bejval někdo musel napřed říct.

